

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Для України, яка впродовж своєї історії перебувала в центрі геополітичних інтересів кількох наддержав, а в сучасних умовах – соціальної нестабільності, духовної кризи, роз'єднаності особливої актуальності набуває важлива педагогічна проблема формування національних ціннісних орієнтацій особистості учня.

Формування в учнів ціннісного ставлення до суспільства, держави та до самої себе, відчуття своєї належності до України, усвідомлення єдності власної долі з долею своєї країни, активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції є головною домінантою національно-патріотичного виховання учнів в процесі шкільного навчання, у тому числі, навчання математики [1].

Саме на шкільні роки припадає ключовий період формування громадянської культури, громадянських цінностей, самоусвідомлення молодшої людини, включаючи національну свідомість. Школа покликана формувати громадянську та національну свідомість учнів під час вивчення всіх навчальних предметів, і математики зокрема. Виховання в школярів почуття патріотизму слід здійснювати на уроках математики, віддаючи перевагу окремим аспектам цієї роботи відповідно до вікових особливостей учнів.

У 10–11 класах серед основних виховних завдань є прищеплення любові до Батьківщини, відданості своєму народу, гордості за його культурні надбання, вболівання за його долю. Важливо продовжити ознайомлення учнів з іменами та біографіями видатних українських математиків. Наприклад, розповісти учням про творця одного з важливіших методів інтегрування – М. Остроградського (народився і похований на Полтавщині).

Учні основної та старшої школи варто також залучати до проектної діяльності, пов'язаної з вивченням діяльності відомих українських математиків. Наприклад, учням можна запропонувати такі теми для розроблення проектів: «Премії НАН України імені видатних українських учених», «Пам'ятники українським математикам», «Збірник українських історичних задач» тощо [3].

На уроках математики у старших класах виховання патріотизму доцільно здійснювати під час вивчення елементів статистики та опрацювання статистичних даних у вигляді різного роду діаграм. З цією метою слід використовувати реальні досягнення українського народу. Наприклад, можна запропонувати учням розв'язати таку задачу:

За останні роки Україна збільшує виробництво зернових, зокрема – пшениці, і вийшла на третє місце в світі з експорту – 32,3 млн т зерна. Попереду лише США (72,3 млн т) та ЄС (38,5 млн т). Україні вдалося обійти

такі визнані «житниці світу», як Канада (28 млн т), Аргентина (21,9 млн т) і Бразилія (20,1 млн т). За даними задачі побудуйте стовпчасту діаграму.

Варто звернути увагу на завдання, що учні виконують з коментуванням своїх дій. Це розвиває мовлення, формує правильну математичну мову, стимулює вміння правильно і грамотно висловлювати свої думки українською мовою. Корисними є завдання: «Прочитай», «Сформулуй», «Провідміняй: а) п'ять мільйонів; б) триста дві тисячі».

Або ж можна запропонувати учням дома підготувати завдання: з'ясувати цифри, що характеризують народжуваність в Україні за кожен рік існування незалежної України. Побудувати стовпчасту діаграму. З'ясувати, коли народжуваність була найвищою, а коли найнижчою?

Коли на уроках буде здійснюватись перевірка виконаного домашнього завдання, то вчитель одночасно і перевірятиме вміння збирати та обробляти дані, вміння їх представляти, а також даний вид діяльності допоможе перевірити вміння правильно називати числівники у відповідному відмінку.

Навчання має бути емоційним і збуджувати позитивні емоції. Як показує практика, на уроці створюється сприятлива емоційна обстановка, якщо перед викладом нового матеріалу провести 2–3-хвилинну бесіду про українських учених математиків або місце математики в житті давніх і сучасних людей. Учні старшої школи варто також залучати до проектної діяльності, пов'язаної з вивченням діяльності відомих українських математиків або ж запропонувати підготувати інформацію про одну із математичних шкіл, які існували на території України, враховуючи їх досягнення.

Тож, із впевненістю можна стверджувати, що національне виховання можна і потрібно здійснювати під час уроків з математики.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді / І. Д. Бех, К. І. Чорна. – Київ, 2014. – 29 с.
2. Качур М. М. Поняття «патріотизм» в українській науковій педагогічній думці / М. М. Качур // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2013, № 6 (32) – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка. – С. 54–61.
3. Методичні рекомендації щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ippo.kubg.edu.ua/archives/6436>